

Warszawa, 7/12/2006

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-545972-VIII/06/MRP

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0-22 827 64 53

Pani
Anna Kalata
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Wielce Szanowna Pani Minister

Obejmując w lutym br. funkcję Rzecznika Praw Obywatelskich już na wstępie uznałem, iż jednym z głównych moich priorytetów, powinno być zaktywizowanie wszelkich form pomocy dla obywateli polskich wyjeżdżających z kraju i podejmujących lub poszukujących zatrudnienia w krajach Europy Zachodniej,

Z moich obserwacji wynika, że jedną z głównych przyczyn powodujących komplikacje po stronie osób podejmujących pracę poza granicami Polski - za którymi stoją niekiedy dramaty ludzkie - jest wadliwe funkcjonowanie agencji zatrudnienia (głównie chodzi o działalność agencji pośredniczących w skierowaniu do pracy za granicą). Bardzo często okazuje się, że oferta legalnej pracy jest jedynie fikcją, a osoby wysłane za granicę przez nierzetelnego pośrednika pozostają bez środków do życia i nie mogą liczyć na jakąkolwiek pomoc ze strony tej agencji w znalezieniu innego miejsca pracy lub w zorganizowaniu powrotu do Polski. Na porządku dziennym jest też wprowadzanie w błąd klientów agencji, co do warunków pracy i płacy u zagranicznego pracodawcy.

W związku z tym postanowiłem dokonać analizy porównawczej polskich i brytyjskich przepisów regulujących działanie i funkcjonowanie pośredników pracy. Wybór brytyjskiego systemu opartego na działaniach pośredników licencjonowanych przez Gangmaster Licensing Authority nie został dokonany przypadkowo, gdyż

niezależni eksperci wskazują właśnie ten system jako jeden z tych, który sprawdza się w działaniu.

Niewątpliwym jest, że systemy te wykazują pewne podobieństwa, np.: wydawanie licencji (certyfikatów) pośrednikom, podobne procedury kontrolne. Należy przy tym jednak zauważyć, że wykazują one też znaczne różnice, np.: pośrednicy licencjonowani przez Gangmaster Licensing Authority działają tylko w sektorach związanych z produkcją żywności - rolnictwo i przetwórstwo płodów rolnych, zaś polskie agencje zatrudnienia działają prawie we wszystkich sektorach; w systemie brytyjskim przez pośrednika pracy rozumie się też pracodawcę.

Pozwolę sobie zapoznać Panią Minister z wnioskami wynikającymi z moich badań, a także przekazać w załączeniu tabelę unaoczniającą podobieństwa i różnice pomiędzy tymi systemami.

Interesującymi w rozwiązaniach brytyjskich zdają się być:

- a) Wyższa wysokość wpisu rejestracyjnego oraz jego zróżnicowanie (w zależności od obrotu) - powoduje to eliminacje z rynku przypadkowych pośredników, dla których pośrednictwo jest jednym z wielu kierunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz ogranicza działalność tzw. „firm krzaków”.
- b) Jeden - w skali kraju - organ przyznający „koncesję” na działanie pośrednika. W Polsce od 1 listopada 2005 r. do rejestru wpisuje - wydaje certyfikat Marszałek Województwa, zaś w okresie wcześniejszym był to minister ds. pracy. Obecnie zdarzają się kłopoty z przepływem informacji między województwami.
- c) Elastyczne stosowanie standardów licencyjnych koniecznych do uzyskania licencji (certyfikatu), w zależności od przedmiotu działalności. W Polsce standardy te są jednakowe. Można rozważyć, czy przykładowo agencje zatrudnienia mające inny przedmiot działania (agencja

pośrednictwa do pracy za granicą a agencja poradnictwa zawodowego) nie powinny spełniać innych standardów.

- d) Sankcje za nieprzestrzeganie przepisów, które są adekwatne do zagrożeń. W Wielkiej Brytanii prowadzenie nielicencjonowanej działalności jest przestępstwem zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 10 i karą grzywny, zaś w Polsce jest wykroczeniem zagrożonym jedynie karą grzywny - bardzo rzadko stosuje się art. 286 kodeksu karnego, tj. przestępstwo oszustwa.

Uwagi powyższe przekazuję Pani Minister stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147) z nadzieją, że zostaną one wykorzystane w ewentualnych pracach nad zmianą przepisów prawa dotyczących agencji zatrudnienia.

Będę wdzięczny za informację o stanowisku Pani Minister zajęтым w tej sprawie.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski